

Analyse VRU concept-contourennota

30 september 2022

Algemeen:

- In algemene zin is de contourennota **herkenbaar** en sluit deze aan op de actuele ontwikkelingen in ons werkveld. Er is veel aandacht voor het veranderende landschap van crisisbeheersing, het onderscheid tussen flits en langdurig, en de rol die de veiligheidsregio's daarin spelen. De contourennota laat zien dat het kabinet de veiligheidsregio's graag wil equiperen voor dit type (toekomstige) crisis. Dit uit zich in aandacht voor professionalisering van ons 'vak', middels onderwijs, kwaliteitsborging, rolverduidelijking en extra financiering.
- **De contourennota sluit goed aan bij het (nieuwe) beleid van de VRU.** Zo is er veel aandacht voor de doorontwikkeling van crisisbeheersing, wat volledig aansluit bij de lijn van de VRU op dit vlak: investering in netwerkmanagement, crisismanagement en informatiemanagement. Ook is er veel waardering voor de unieke capaciteit van de brandweer en wordt er gepleit voor noodzakelijke investeringen hierin (landelijke doelstellingen, aandacht voor onderwijs en interregionale samenwerking).
- Opvallend is **de geminimaliseerde rol voor het Veiligheidsberaad**. Hoewel de RCDV pleitte voor een wettelijk verankerde doorzettingsmacht voor het Veiligheidsberaad in de warme situatie, volgt het kabinet dit advies niet op. Het argument is dat extra bevoegdheden niet passen bij democratische legitimiteit en zou leiden tot een extra bestuurslaag bovenop de 25 veiligheidsregio's. Deze uitwerking sluit volledig aan bij de wens van (het bestuur van) de VRU om de rol van het Veiligheidsberaad niet te groot te maken. **Hierin lijkt onze lobby via een VNG-motie succesvol**, wat een mooi resultaat is.
- Voor wat betreft de organisatie én financiering valt op dat het kabinet wel een andere financieringssysteem wil onderzoeken, maar een **scheiding tussen financiering voor brandweezorg en crisisbeheersing** niet voor de hand vindt liggen. Hier heeft de RCDV in haar advies wel voor gepleit (zie beide vakgebieden als apart domein met eigen doel- en taakstellingen), omdat dat beter aansluit bij de erkenning van zowel brandweezorg als crisisbeheersing.
- GHOR en DPG blijven, **anders dan de evaluatiecommissie had voorgesteld, een essentieel onderdeel van de publieke veiligheid**. Dit is in lijn met het bestuurlijk standpunt van de VRU aan de Minister (brief 6 september 2021). De begrippen GHOR, aansturing en regie moeten nog nader worden uitgewerkt, mede in relatie van de GGD en ROAZ.
- Verdere **professionalisering van bevolkingszorg** is noodzakelijk. Het gaat daarbij om een aantal uniforme bevolkingszorgfuncties; een voldoende kwaliteitsniveau van kernfuncties bevolkingszorg conform vastgestelde kwaliteitseisen en verantwoording aan het algemeen bestuur (regierol). Gemeenten blijven zelf verantwoordelijk voor de continuïteit en opschaling van de eigen organisatie (aangeduid als gemeentelijke crisisbeheersing).
- In de contourennota wordt een **andere definiëring van bevolkingszorg** gegeven en deze is nog onvoldoende is onderbouwd. In de doorontwikkeling bevolkingszorg in onze regio, wordt bevolkingszorg beschouwd als **onderdeel van gemeentelijke crisisbeheersing**.
- Steviger positioneren van crisiscommunicatie als eigenstandig proces, onder verantwoordelijkheid van gemeenten. Het Kabinet wil dit samen met de burgemeesters en de besturen van de veiligheidsregio's verder uitwerken.

Verdere aandachtspunten:

- De directe aanwijzingsbevoegdheid bij een bovenregionale crisis (en taakverwaarlozing van de veiligheidsregio) verschuift van de Commissaris van de Koning naar de Minister van Justitie en Veiligheid. Dit is nieuw, en hierdoor verdwijnen de provincies vrijwel volledig uit het stelsel van

crisisbeheersing. De aanwijzingsbevoegdheid wordt enkel ingezet als uiterste middel en mits proportioneel.

- Er wordt op veel vlakken gestreefd naar landelijke coördinatie voor wat betreft risico's met grensoverschrijdende effecten. Dit geldt voor zowel risicoanalyses, planvorming, operationele coördinatie en informatiemanagement. Dit wordt gecoördineerd door het ministerie JenV.
- Er worden extra financiële middelen beschikbaar gesteld voor veiligheidsregio's. Kritische noot hierbij is dat er behoefte is aan duidelijk gespecificeerde doel- en taakstellingen om te voorkomen dat er continu capaciteit gevraagd wordt bij (landelijke) vraagstukken.
- Er wordt fors ingezet op netwerkmanagement en de coördinerende rol van veiligheidsregio's hierin. Geen specifieke crisispartners meer benoemen in wetgeving (dijkgraaf, OvJ), maar focus op een breed netwerk van partners dat samen optrekt in zowel de voorbereiding als respons. Deze netwerksamenwerking wordt wettelijk verankerd en geprofessionaliseerd.
- Werken volgens één heldere crisisstructuur, maar daar binnen ruimte voor een flexibele respons. Ook dit past bij de doorontwikkeling van crisisbeheersing, vorm volgt inhoud.
- Veel investering in (landelijk) informatiemanagement middels het KCR2. Dit wordt 24/7 hét koppelvlak voor bovenregionale en landelijke informatiestromen. Veiligheidsregio's moeten hier capaciteit voor leveren, maar dit kan ook breder via andere crisispartners. Wel belangrijk dat hierin efficiëntie wordt gezocht, innovaties juist bundelen in plaats van per regio.
- Verantwoordingsplicht voor de voorzitter veiligheidsregio wordt uitgebreid. Nu is dat na afloop van een ramp of crisis, in een langdurige crisis moet dat straks ook tussentijds.
- Aansluiting van de regionale crisisstructuur op de landelijke crisisstructuur wordt verbeterd, o.a. door het MCCb uit te breiden met een voorzitter veiligheidsregio, burgemeester of ander raadgevend orgaan. De GRIP-regeling wordt herijkt op basis van deze afspraken, er komen andere definities voor 'bovenregionale crisis' en 'crisis met landelijke uitstraling'.
- Veel aandacht voor digitale weerbaarheid en cyber incidenten, maar er staat niet in de contourennota dat de veiligheidsregio's (en de meldkamer) moeten worden aangemerkt als vitaal proces. Dit is wel waar de RCDV voor heeft gepleit, dit is niet overgenomen. Er wordt wel gepleit voor één gezamenlijke digitale infrastructuur met uniforme beveiligingsnormen.
- Er komt een landelijk brandrisicoprofiel en een landelijk brandweerdekkingplan, met maatgevende brand- en ongevalsscenario's. In plaats van de huidige objectgerichte opkomsttijden wordt gestreefd naar gebiedsgerichte opkomstnormen.
- De VRU hecht veel waarde aan erkenning voor de meerwaarde van de (lokale) brandweerpost en vrijwilligers. De contourennota sluit hier op aan, er wordt ingezet op vakbekwaamheid, aantrekkelijk werkgeverschap, goed brandweeronderwijs en het brandweerdiploma.
- De RCDV pleitte in haar advies voor een aanwijzingsbevoegdheid voor de besturen van de veiligheidsregio's voor bedrijfsbrandweren. Dit is niet overgenomen in de contourennota, er staat wel in dat samen met private partners onderzocht moet worden hoe de huidige aanwijzing kan worden aangescherpt.
- Het NIPV wordt versterkt als wetenschappelijk kennisinstituut die gevraagd en ongevraagd advies kan uitbrengen. Waar het NIPV een toezichthoudende taak heeft, kan het niet ook zelf examens afleggen. Het is niet duidelijk wat dit betekent voor de huidige opleidingen bij het NIPV.